

זכויות הנאשם הולכות ונאכלות

עו"ד אלי זהר

לומר את דברה האחרון לפני הכרעת הדין. כשהפרקליטות ביקשה להעיד אותה, בית המשפט סירב ואמר שייתן את הכרעת הדין. למרות הכל, כשנגזר עונשה התנהלה באולם חקירה שלא עסקה בדבריה האחרונים של נאשמת 9, או בהקלה של עונשה, אלא בדברים הנוגעים לנאשם אחר שלא היה באולם ולא חקר ולא הגיב, וכל זה מכוח היעילות. אירוע כזה לא התרחש מעולם במחוזותינו. מעולם לא נפגעו באופן כה חסר תקדים זכויותיו וכבודו של אדם שהורשע. זה היה אקורד הסיום של הליך משפטי שבאמת נוהל בייעילות, אבל בשם היעילות התקבלו בו החלטות רבות שפגעו בצורה משמעותית בזכויות הנאשמים. זה התחיל בהחלטת נשיאת בית המשפט המחוזי שלא להרחיב את מותב השופטים אף שהיו בתיק שלוש פרשות, כתב אישום שהוגש נגד 16 נאשמים, עשרות אלפי מסמכים, 1,300 קלסרים ו-76 הודעות שמסר עד המדינה במשטרה.

יעילות הדיון תתאפשר רק כשיתווספו למערכת 300 שופטים, ייקבע גישור לפני הליכים אזרחיים ותינתן לשופט האפשרות לחייב את הצדדים בבוררות. לפני שפוגעים בזכויות נאשמים, אלה שלושה דברים שהייתי רוצה לראות.

יעילות ההליך הפלילי מול זכויות נאשמים

אנחנו נמצאים בתקופה שבה זכויות הנאשם הולכות ונאכלות. צריך לזכור שלמשטרה יש כיום כל הזמן לחקור, ולפרקליטות יש כל הזמן לבחון ולהחליט. רק כשהנאשם וסנגורו נכנסים לתמונה – או אז נכנס ההליך לסד זמני בלתי אפשרי. אמנם עכשיו אומרים שרוצים לצמצם את משך החקירה לשנה אחת, אבל בינתיים זה נמשך

ונמשך... לכל זה מצטרפת הקריאה של הנשיא גרוניס לייעל את ההליכים, ודוחפת את השופטים להאיץ את הדיון. הלחץ על ההגנה והרדייה בה גורעים מייעילותה ומיכולת היצירתיות שלה.

אנחנו יוצאים כרגע מדיון יעיל כזה שזכה לאהדת הציבור. במישור היעילות, היעילות קיבלה ציון 10. יוצאת מן הכלל. המשפט הענקי שנגמר אחרי 20 חודשים היה הישג נדיר בתחום היעילות. אבל קרו בו כמה תקלות בתחום היעילות שלא היה להן אח ורע. אני אומר זאת לצורך הדגמה בלבד. לא בא חשבון, אלא מביא את הדוגמאות. סוף מעשה היה כאשר ב-15 במאי נאשמת 9 (שולה זקן) עמדה

לחזק את עקרון השוויון

השופט חנון מלצר

על אילו שיקולים אפשר להביא בחשבון גם כתנאי סף וגם לצורך בחירת הזוכה.

בכל העולם מבינים שאם רוצים להיכנס למטרות השניוניות של דיני המכרזים, אזי המכשיר לעשות זאת הוא עקרון השוויון. המסקנה שלי היא שגם בדין המצוי צריך להישאר עם עקרון השוויון ובתור עקרון מוביל. עקרון השוויון הוא חשוב, ורק באמצעותו יהיה אפשר להגן על מטרות נוספות של דיני מכרזים בעידן הפרטה. בחינת פרמטרים של עלות מול תועלת לא רק מנוגדת לעקרון השוויון אלא תמיד יש בה הטיה לטובת החזקים ונגד החלשים.

מתוך המושב:

מכרזים, הפרטות ומוקדי כוח

יש שלוש מטרות למכרז: מניעת שחיתות, שוויון, מיטב היתרונות לעורך המכרז. עד לפני 15 שנה היה מקובל בכל העולם שאלה שלוש המטרות, ובה בעת התרחש תהליך של הפרטה והתרוקנות המדינה מנכסיה ומתשתיותיה. כתוצאה מההפרטה בעולם המערבי, יש מגמה חדשה להכניס לדיני המכרזים מטרות נוספות חוץ ממשלש המטרות, למשל קידום של הפרטות נכונות או עצירה של הפרטות לא נכונות, דאגה לענייני עובדים במסגרת דיני המכרזים, וקבי-

לא ישנה את כללי המשחק

פרופ' רון שפירא

לשאלה מה יהיה אפשר לעשות ב-50 מיליארד שקל שייחסכו למדינה. אני מציע שניפגש בכנס הבא כדי לדון בשאלה מה יעשו ב-50 מיליארד שנחסכו; אני חושב שזה לא יקרה. באופן כללי, פשיעה באמצעי תשלום אלקטרוניים נוחה יותר מתשלום באמצעי תשלום מוחשיים.

מדינת ישראל, הרשות לאיסור הלבנת הון ורשות המיסים עושות מאמצים עצומים ומוצדקים להילחם בהון השחור. עם זאת, אני לא חושב שמבחינת הרתעה מפני עבריינות יש כאן משהו שמשנה כללי משחק. זה לא ישנה הרבה, זה אולי ישנה בשוליים.

מתוך המושב: צמצום השימוש במזומן - גזירה שהציבור יכול לעמוד בה?

יש לי בעיה עם הנתונים על היקפי ההון השחור. לכולנו ברור שיש הון שחור, אבל אנחנו לא יודעים כמה בדיוק. ברור גם שחלקים מסוימים ממנו הם במזומן, אבל השאלה מה הצעד הזה יפתור. הצעד הזה לא נועד לפתור במישרין הון מושחר כמו הימורים ופרוטקשן אלא מס הכנסה, מע"מ וכו'.

תולים המון תקוות ברפורמה הזאת של צמצום השימוש במזומן. קראתי ראיון עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה שעיקרו הוקדש

להחליט ומהר

בנצי ליברמן

אנחנו מתנהלים במשבר דיור שנמשך משנת 2009. אם הקרקע הייתה מנוהלת נכון, זה לא היה צריך להיות כך. כשנכנסת לתפקיד היו אפס תוכניות מוכנות לשיווק, ולא הייתה יד מכוונת. אי אפשר לפתור כזה צונאמי מטורף בהקלה במיסוי או בדרך מהסוג הזה. בקבינט הכלכלי יושבים כל השרים הרלוונטיים. אם לא תהיה רגולציה עם

התערבות ממשלתית משמעותית, למשבר הזה לא יהיה פתרון. הפתרון הוא שיווק בהיקפים ענקיים במסגרת הסכמי-גג, אבל לשוק הנדל"ן נדרש זמן להגיב. להאצת העניין הגו משרד האוצר (מע"מ אפס) ומשרד השיכון (מחיר מטר) תוכניות שאמורות להשלים זו את זו.

השור מתחיל להיתפס בקרניו. היה הרבה יותר ראוי ונכון אם הממשלה כבר הייתה מחליטה. הקבלנים צודקים, הם רוצים כבר לדעת מה התוכניות. אני מקווה שבתוך שבועיים עד חודש נוכל להציג את התוכניות. אגב, אם אני לא אהיה אופטימי, אז אין לכם סיכוי.

מתוך המושב: שוק הדיור בישראל

מהלך חשוב

עו"ד פיני רובין

כל כך מתבקש לעבור לשיטת המזומן-נים, והחסרונות כמעט אינם ניכרים. אמנם הבשורה אינה גדולה משום שאנחנו עוסקים בסקטור מצומצם מבחינת ההיקפים - מורים, אינסטל-טורים וכדומה - ולא מטפלים בהארד-קור. ובכל זאת אין בכך כדי לגרוע משיבות של המהלך.

אילו הדבר היה תלוי בי, נדמה שהייתי אוסר גם שימוש במזומן בסכומים הנמוכים מ-5,000 שקל, ולא רק מעל כפי שמדובר כעת. מכל מקום אני מברך על היוזמה כפי שבאה לידי ביטוי בדו"ח ועדת לוקר, עם יותר אפשרויות להרחבה מאשר להצרה.

אני רוצה להציע לכם חזקה שאומרת: מיליון שקל במזומן חזקה שמשוה פגום בו. נאמר שכאשר פלוני חשוד שהוא ממשפחת פשע, ובעניין הזה של החשד אני מוכן לסמוך על שיקול הדעת של המאשים, אזי שכתב האישום יאמר שפלוני משויך למשפחת פשע ולכן חזקה שמיליון השקל שבידו אינם כשרים, כמובן אם אכן יוכח שהוא שייך למשפחת פשע.

מתוך המושב: צמצום השימוש במזומן

העובדים חלשים מאי פעם

ח"כ שלי יחימוביץ'

יש פיל לבן שאף אחד לא מדבר עליו. אתם רואים את שכר המור-רים, אתם רואים שהשכר שלהם נמוך, אבל בדו"חות של האוצר אתם לא רואים התקשרויות במכרזים, אתם לא רואים את כל האאוט-סורסינג שמתבצע, אתם לא רואים שיש 17 אלף מורים עובדי קבלן, ויכול להיות שיש יותר כי אין דיווח. זה יוצא במכרזים וזה לא מדווח על ידי האוצר. זאת הרעה החולה של השירות הציבורי. במקום זה יש דיון פיקטיבי. מדובר בשיירי אותה רטוריקה שמבקשת לקחת את "הכוח העצום של העובדים". איזה כוח עצום? ייתכן שאיזה יושב ראש ועד עובדים עושה שימוש לרעה בכוח, אז מה? יש גם שר אוצר שעשה מעשים מושחתים וישב בכלא. אז מה? אנחנו נטפל במושחתים, כל אחד בתורו.

מתוך המושב:

המדידנה, המעסיקים, הוועדים והעובדים

אנחנו נמצאים בתוך שיח חדש וערני על התגברות אי השוויון בעולם המערבי, ועל אחת כמה וכמה בישראל. מה שמתרחש בעולם העבודה הוא רכיב מאוד מרכזי בפערי אי-השוויון המתרחבים. הנתונים של העשור האחרון מורים על 3.8% עלייה בתוצר, עשור של התגברות יוקר המחיה, ומה קרה לשכר בעשור הזה? נשאר במקום. העובדים מרוויחים כפי שהרוויחו לפני עשור, אף שהתוצר עלה. התשואה על ההון גדולה לאין שיעור מהתשואה על העבודה. זאת המציאות. הדיונים על כוחם העצום של העובדים הם פיקטיביים. העובדים חלשים מאי פעם, ויש שחיקה מאוד מסוכנת בשכרם.

שיחה עם שר האוצר "מעניין כמה מעט זמן עבר מהרגע שהפסקתי להיות עיתונאי ועד הרגע שהתחלתי להתלונן על העיתונאים", כך אמר שר האוצר יאיר לפיד שקיים במהלך הכנס שיחה עם ד"ר יועז הנדל על ענייני השעה. ביחס לאמירה שרודפת אותו מתקופתו כעיתונאי ("אני לא מבין שום דבר בכלכלה") אמר לפיד: "אני לא כלכלן, אבל כשאמרתי את זה בזמנו זו הייתה טקטיקת ראיון. המרואיין, אגב, היה בנימין נתניהו".

משתתפי המושב בעניין הרפורמה בלשכת עורכי הדין, בהנחיית מנכ"ל הלשכה גיל סלומון

לאמץ מיד את המלצות ועדת פרוקצ'יה

ד"ר יעקב נאמן

איך זה פועל. הבעיה אינה משרד המשפטים, הוא אינו צד לסכסוך הזה. אנחנו, חברי הלשכה, הורסים את הלשכה. אם לא נעשה מיד שינוי על פי המלצות הוועדה, שיהיה ברור כי בתוך זמן לא רב תיעלם הלשכה, וכל הפעילות של הסמכת עורכי דין ובחינות תעבור לגוף ממשלתי. כללים לא מספיקים, זה דורש תיקון חוק.

אני קורא מכאן לראש הלשכה ולראשי המחוזות להביא בתוך 30 יום הצעה לתיקון חוק הלשכה על פי המלצות הוועדה ובלי להת-ווכח. אם לא נאמץ מיד בחוק את המלצות הוועדה ככתבן וכלשונו,

נוכל להגיד קדיש דרבנן על לשכת עורכי הדין.

מתוך המושב: הרפורמה בלשכת עורכי הדין

ועדת פרוקצ'יה הוקמה אחרי פסק דין חריף מאוד שביקר את הנעשה בלשכה, ולא הייתה לי ברירה אלא למנות ועדה. אני סבור שצריך לאמץ את המלצות הוועדה, רק חבל שהוועדה לא המציאה כנספח גם טיוטה של הצעת חוק.

אני מבקש מהלשכה שתגיש טיוטת הצעת חוק לאישור הכנסת והממשלה, שאם לא – לא יהיו עוד הרבה כנסים. כדי להמשיך להתקיים חייבים להעביר כחוק מידי את המלצות הוועדה, לא להתווכח ואז לראות

אם הדו"ח לא ימומש - הלשכה תפורק

פרופ' דוד ליבאי

מאוד שהתגלו בלשכה. אם החברים רוצים לחזור לימים שהפיקוח והיישום של עריכת הדין היה על ידי המדינה – בבקשה.

נדרשים תיקוני חקיקה. אשר להערות של נאמן שהוועדה הייתה צריכה להגיש גם טיוטה של הצעת חוק, הדבר עלה בוועדה, והצעת זאת ליושבת ראש הוועדה פרוקצ'יה. היא השיבה לי שאני צודק, אבל דבר כזה דורש זמן ואין לנו זמן. אם עיקרו של הדו"ח לא ימומש – אני אומר לכם שהלשכה תפורק. אם לא בקדנציה של השרה הזאת, בוודאי בקדנציה של השר הבא.

מתוך המושב: הרפורמה בלשכת עורכי הדין

ראו ראיון נרחב עם השופטת בדימוס פרוקצ'יה – בעמ' 66

עוד מוקדם מדי לנקוט עמדה. אם הדו"ח היה מוגש לשר יעקב נאמן שמינה את הוועדה, הוא כבר היה מוכן כהצעת חוק במשרד המשפטים ומועבר לכנסת. זה לא קרה, ועל פי זה אפשר להבין מה אני חושב על השרה, שנראית לי לא מגובשת בעמדתה על הלשכה ולכן כמובן גם בעמדתה על הדו"ח.

אני שלם עם כל דבר שנכתב בדו"ח. הדו"ח טיפל בבעיות הקשות

